

**DOSSIER
D'ACTIVITATS
DE
SOCIOLOGIA GENERAL ()

GRAU DE TREBALL SOCIAL
GRUP F**

ACTIVITAT 1

Tema 1

Mirar i pensar sociològicament

Valor de la activitat: fins 0,4 punts

Objectius: Identificar i pensar en forces que condicionen la vida dels individus i la seua posició a la societat

ACTIVITAT

A l'aula

1.1. Visionat i comentari del vídeo *Iniciación a la sociología. La sociedad* (UNED).

(23 de setembre)

1.2. Lectura del text “Història de vida” de la pàgina 28-31 del manual de Espuny i Rodríguez.

(28 de setembre)

I. Assenyala quines estructures o sistemes socials es mencionen en aquest text i tracta d'establir amb fletxes les relacions d'influència o força entre ells (especificant el contingut en mig de la fletxa, i marcant la direcció).

A casa (a entregar des de l'aula virtual. La activitat es trobarà a l'Aula Virtual, des d'on s'enviarà al professor)

1.3 El café des d'un punt de vista sociològic

Plantejament: 28 setembre del 2009

Data d'entrega: fins el 7 d'octubre del 2009 (*data recomanable, però no límit*)

El professor desenrotlla l'exemple del café seguint a A. Giddens, pp. 28-29 (2001).

I. L'alumnat desenrotllarà un (a triar) dels següents casos -de mode no superficial ni esquemàtic- aplicant la imaginació sociològica, és a dir, tractarà de desenrotllar el rarefons social del fet o fenomen. Així mateix, farà una lectura de qualsevol altre fet o fenomen social de la seua elecció.

- a) Un home netejant el/el seu cotxe un diumenge al matí
- b) Una dona fent jogging (trotant) en el parc
- c) Un home vestit amb trage fent cua en la parada del bus per a anar a treballar

ACTIVITAT 2a

Tema 2

Sociologia i Treball Social. Els problemes socials

Valor de l'activitat: fins 0,4 punts

Objectius: Introduir-se als problemes socials i veure'ls en connexió amb l'estructura social

ACTIVITAT

A l'aula

A l'inici de la classe es faran grups aleatoris de 3-4 membres on

a) treballaran una sèrie de conceptes buscant una **definició** d'ells. Després es compararan i debatran les definicions. Els conceptes són:

- problema social
- marginalitat
- exclusió
- pobresa
- vulnerabilitat social
- treball social

b) Llig el text que es repartirà a classe i **identifica** els problemes socials que apareixen al text. (Al termini entregar el full). Després dins del grup penseu com els problemes incideixen i condicionen la vida dels protagonistes, quines són les seues causes, i què es pot fer. A l'acabar fer un debat sobre aquestes qüestions.

ACTIVITAT 2b

Tema 3

La socialització i la cultura. Grups, institucions, rols, identitats.

Objectius

Identificar i posar en relació els principals conceptes del procés de socialització.

A l'aula

Llig el fragment del sociòleg Mariano Fernández Enguita de *La escuela a examen* i fes-ne un **mapa conceptual** del seu contingut. Es a dir una representació gràfica de les relacions que s'exposen entre els conceptes que hi apareixen. Posteriorment, es comentara a classe. I si dona temps, es farà l'anàlisi i debat sobre un power point que es projectarà a l'aula.

ACTIVITAT 3

Tema 4

Control social, desviació i delicte

Valor de l'activitat: fins 0,6 punts

Objectius:

Identificar mecanismes de control social, saber aplicar-hi les teories explicatives de la desviació i reflexionar sobre el paper de les institucions penitenciàries.

ACTIVITATS

A l'Aula:

- dia 19 i 21-X-10 Visionat i debat sobre la pel·lícula *La naranja mecánica*

Pel·lícula basada en una novel·la de A. Burgess que amb una poètica particular reflectix el fenomen de la delinqüència de les bandes juvenils. (Són els joves d'ara més violents que els d'abans? I les societats?)

A casa

Data d'entrega de l'activitat: fins el 4 de novembre (la recomanable, però no límit).

Qüestions a respondre en la activitat:

A partir del visionat de la pel·lícula *La naranja mecánica*:

1. ¿Quina de les teories sociològiques de la desviació (no els paradigmes) creus que explica millor la conducta d'Alex i els seus "drugos"? Analitza-ho teoria per teoria, explicant quines coses expliquen bé i quines no, cadascuna d'elles.
2. Fes-ne una classificació de les formes de control social que es donen sobre Alex, describint breument (3-6 línees) en què consisteix cadascuna d'elles.
3. Després de llegir les pàgines 771 a 776 del llibre de Giddens (2006), i tenint present la pel·lícula, quin paper penses que tenen les presons en les societats actuals? N'hi ha alternatives? Quin ha de ser el paper d'un educador social o d'un treballador social?

ACTIVITAT 4

Tema 5

INSTITUCIONS I RELACIONS SOCIALS:

EL MATRIMONI, LA FAMÍLIA I EL PARENTIU

Valor de l'activitat: fins 0,5 punts

Objectius:

Accedir a documents que tracten sobre la família i les seues característiques, a més d'aprendre a manejar dades estadístiques sobre les llars per a arribar a conclusions sobre l'estat actual, evolució i futur de les famílies i les relacions familiars.

Data de lliurament: 11 de novembre (la recomanable, però no límit)

ACTIVITAT

Obtindre des d'ine <http://www.ine.es> , el fullet (folleto) en pdf “Cifras INE Mayo 2009. Día Internacional de las Familias”.

Per a això, buscar i descarregar el document directament a través de Google o bé a través del enllaç www.ine.es/revistas/cifraine/0309.pdf, o bé entrar en la pàgina web de l'INE i seguir els passos següents:

- Demografia i població (està en la part esquerra)
- Triar la primera opció: “Xifres de població i censos demogràfics”
- Publicaciones (a la dreta)
- Fullets (2on. enllaç: “Cifras INE Mayo 2009. Día Internacional de las Familias”)
- Descarregar

Tasques a fer:

1. Fixat en la taula de la pàgina primera “Familias y hogares. 2001-2007. Principales indicadores”. Proposa una hipòtesi explicativa per al canvi de tendència, es a dir, augment o disminució (entre el 2001 i el 2007) per a cadascun dels fenòmens que apareixen. (1-2 línees per cada un dels 10 fenòmens).

2. Fer un gràfic circular, amb les dades de la taula, en p. 2, “Tipos de hogar. 2007” (En el gràfic han de apareixer els percentatges i els tipus d'hogars). Comenta i explica el que veus al gràfic (8-12 línies).

[Per a conseguir el gràfic pots picar en un full excel noms i dades, o bé retallar i apegar; després selecciona-ho tot i demana-li el tipus de gràfic que necesites].

3. Llig l'article de premsa de Gosta Esping-Andersen que trobaràs al AV: “La necessitat una nova política de família”, i respon a les quatre preguntes següents:

a) Explica el sentit de la frase en el text: “Espanya es presenta com una societat poc preocupada pel benestar de les seues famílies”.

b) Explica la frase en el text: “Si volem assegurar les pensions del futur, necessitem estar segurs que els jòvens es convertiran en treballadors productius el dia de demà”.

- c) Quin problema planteja Esping-Andersen i quina solució proposa?
- d) Creus que eixa proposta és factible per a la societat espanyola?

ACTIVITAT 5

Tema 6

Institucions i relacions econòmiques: el mercat i el treball

Valor de l'activitat: fins 0,6 punts (*Extensió 2-3 cares de full*)

Objectius

- Identificar a la pel·lícula els principals canvis ocorreguts en el sistema econòmic capitalista i comprendre els efectes que té per als treballadors, així com
- entendre les implicacions i significats del treball (i de la seua manca) en la vida de les persones, i
- situar el paper de l'Estat com principal actor polític i dels sindicats com moviment social

Data de lliurament: 30 de novembre (la recomanable, però no límit) per l'AV

ACTIVITAT

A l'aula: 9 de novembre.

Projecció, comentari i debat de la pel·lícula documental *Roger & Me* (1989) de Michael Moore “on es denuncia el patiment de milers de famílies que van ser arrossegades pel pas del gran capital, amb la deslocalització de les empreses, i trau a la llum la lògica implacable del model de vida nord-americà, que menysprea els perdedors, evitant preguntar-se per les raons que conduïxen des del treball honrat fins a la pobresa més indigna.”

Roger & Me, a pesar del biaixos que té, és una pel·lícula reveladora en molts sentits. Mostra ben a les clares les implicacions del treball en la vida de les persones, així com les actituds individuals i públiques davant de l'adversitat i davant dels menys afavorits. Finalment és interessant veure com la lògica del capital funciona en un context determinat, molt diferent del de la nostra societat. La gran paradoxa de tot és el fet que General Motors rebria al 2008 una ajuda de 30.000 milions de dòlars de l'Estat dels EUA, i algo menys, també de part de l'Estat alemany. La lògica del mercat?

A casa:

Respon a les següents preguntes a partir de l'anàlisi de la pel·lícula:

1. Identifica en la pel·lícula, i després descriu i comenta de manera breu les implicacions i significacions que té el treball per a la vida de les persones en general (les de la pel·lícula). (Et pot ser útil fixar-t'hi en la pàgina 721 del llibre de Giddens, 2005). Però pensa també en altres (oci, per exemple, etc.).
2. Exposa, argumentant-ho amb trets i fets que ocorren en la pel·lícula, de quina manera reflecteix el pas d'un mode de organització del treball i de la producció a un altre.
3. Descriu els efectes de la incertesa sobre el seu futur (laboral o aturat) i l'atur sobre els treballadors de la factoria de GM. Qui són els col·lectius més afectats i més vulnerables?

4. Fes-ne una valoració del paper i actuació de les institucions públiques amb les seues polítiques davant del problema la situació de tancament de la planta.

ACTIVITAT 6

Tema 7

Institucions i relacions polítiques: l'Estat

Valor de l'activitat: fins 0,5 punts

Objectius

Entendre alguns aspectes del funcionament del sistema polític.

Data de realització: 10 de novembre a classe

ACTIVITAT

A l'aula:

Llig prèviament a la classe l'article que se t'haja assignat. Els articles estan a l'AV (Recursos-Documents Activitats, Activitat 6). Hi pots subratllar-lo, resumir-lo, esquematitzar-lo, etc. Al principi podràs fer-ne servir el teu material i l'article.

Es tracta que entengues de què tracta l'article (quin és el seu tema), què es defén en ell (tesi) i quina altra tesi es critica (si n'hi ha). I que ho entengues a un nivell suficient per a explicar-lo a altres companys i que l'entenguen i l'assimilen. (A l'inici de la classe tindràs uns minuts per a repassar-ho, però no per a llegir-lo si no ho has fet prèviament.)

- Després el professor anirà indicant el desenrotllament concret de l'activitat.

ACTIVITAT 7

Tema 8

Institucions i relacions culturals: la escola

Valor de l'activitat: fins 0,6 punts (extensió 2-3 cares de foli)

Objectiu: Entendre les relacions societat-sistema escolar, i identificar problemes del sistema escolar i veure que n'hi ha maneres en enfrontar-los

ACTIVITAT

A classe

- Debat inicial participatiu sobre els problemes del sistema educatiu. Quins són els principals problemes que pateix actualment el sistema escolar? Quins poder ser les seues causes? (Primer en grups de quatre, després en el grup sencer.)

- Visionat i comentari del vídeo:

“Escuelas de segunda oportunidad: un pulso al fracaso” (50') Documentos TV

<http://www.rtve.es/noticias/20100117/escuelas-segunda-oportunidad-pulso-fracaso/312380.shtml>

A casa: (Respon les següents qüestions)

1. Quines són les causes que s'assenyalen al vídeo com causes del fracàs escolar (identificació i breu descripció (1-2 línees)? Afegiries alguna més?
2. Estàs d'acord amb el fet disminuir la transmissió de coneixements, esa dir, del currículum per a tindre èxit?
3. En la reunió de professors (21'), Luís María López-Aranguren assenyala l'igualtat de oportunitats com a clau de l'intervenció educativa. Estàs d'acord en el sentit que la planteja?
4. Podria l'escola (primària-secundària) oferir l'alternativa que ofereix la Fundación Tomillo per al tipus d'estudiants del documental? Raona la resposta.
5. Són els protagonistes els reponsables del fracàs o ho són les circumstàncies? Són així o els han fet així?
6. Relaciona la atribució de que “són estudiants dolents” (per estudiar) que es menciona varies vegades amb una teoria sociològica.
7. Creus que el fracàs escolar (desmotivació, absentisme, objecció escolar, conductes disruptives es donen en algunes extraccions, categories o grups socials més que en altres o en tots per igual?
8. Exposa la teua opinió sobre el programa de seguiment que apareix al final del document, on apareixen un parell de treballadors socials. (I en general sobre el paper de les famílies).

ACTIVITAT 8

Tema 10

Raça, etnia i immigració

Valor de l'activitat: fins 0,6 punts (extensió 2-3 cares de foli)

Objectiu: Apropar-se a les dinàmiques de mobilitat de persones en un món global; les seues trajectories i formes d'inserció, i les relacions interculturals

ACTIVITAT

A classe

Visionat del documental “Nuevos y viejos vecinos” (50'), on, al temps que es repassa el fenomen de la distribució urbana de la població immigrant, veïns del barri dels Orriols (València), tant originaris del barri com representants d'alguna de les dues onades d' immigració que ha experimentat el barri (60-70) y (90-00) contenen les seues vivències, problemes de subsistència i de relació i convivència.

El documental es pot veure i descarregar des de l'enllaç:

<http://www.desdedentro.org/pages/banda.html>

A casa:

Respón a les següents qüestions:

1. Què és el que més t'ha cridat l'atenció?
2. Descriu el mecanisme d'inserció o assentament urbà de la població immigrant (elecció del destí, arribada, zones d'assentament, renda, tria de barri-pis, treball, associacionisme ...) a partir del que s'exposa al video.
3. En quin, dels models d'integració dels que parla Giddens al seu capítol, situaries el cas d'Orriols, per a cadascun dels dos grups d'immigrants que el componen? Justifica la resposta.
4. Dels protagonistes del documental, qui ho té pitjor? És una qüestió individual o estructural? Justifica-ho des de la seua posició a l'estructura social.
5. Assenyala les avantatges i inconvenients de la immigració per al barri, segons tu penses i també segons lo que es diu al documental.
6. Quines activitats o accions duries a terme per a facilitar la integració dels immigrants estrangers i/o per disminuir els casos de rebuig per part de la població ja establerta (es a dir poden ser activitats o propostes dirigides a ambdues col·lectius o centrades en un dels dos).
7. Finalment, i sobre aquesta penúltima qüestió, penses que es necessari intervindre o que no ho necessiten?

ACTIVITAT DE SÍNTESI

Valor de l'activitat: fins 0,8 punts

ACTIVITAT

Llig el text següent de Herodoto sobre el perses del segle V a. C., i a partir d'ell fes-ne una redacció on vages comentant, identificant i relacionant amb qüestions, temes i conceptes del programa de l'assignatura:

Els perses són els hòmens que més accepten els costums estrangers. I, així, porten el vestit mede, per considerar-lo més distingit que el seu propi, i, per a la guerra, els pitets egipcis. A més, quan tenen notícies de qualsevol tipus de plaer, s'entreguen a ell; per exemple, mantenen relacions amb xicots, cosa que van aprendre dels grecs. D'altra banda, cada un es casa amb diverses esposes legítimes i es procura, a més, un nombre molt superior de concubines. Entre ells demostra homenia de bé qui, a més del valor en la guerra, pot mostrar molts fills; i al que pot mostrar més, el rei, tots els anys, li envia regals, perquè consideren que el número fa la força. Des dels cinc, fins als vint anys, només ensenyen als seus fills tres coses: a muntar a cavall, a disparar l'arc i a dir la veritat. I fins que un xiquet no té cinc anys, no compareix en presència de son pare, sinó que fa la seua vida amb les dones. Açò es fa així a fi que, si mor durant la seua criança, no cause a son pare pesar algun. Aprove, per descomptat, este costum i aprobe també esta altra: per una sola falta ni el propi rei pot castigar a ningú amb la mort; i tampoc un altre persa qualsevol pot, per una sola falta, infligir a cap dels seus serfs l'última pena; ara bé, si després de considerar el cas, arriba a la conclusió que els delictes del culpable són més nombrosos i més importants que els seus servicis, llavors pot donar regna solta a la seua ira. Conten que, fins a la data, ningú no ha matat a son pare o a sa mare i pretenen que, en quantes ocasions anteriors ha tingut lloc quelcom semblant, una investigació descobriria, indefectiblement que els autors eren fills il·legítims o adulterins, puix sostenen que és realment inadmissible que un pare verdader muira a les mans del seu propi fill.

D'altra banda, de tot allò que la llei els impedis fer, d'eixos temes també els impedis parlar. Així mateix, consideren que mentir constituïx la major deshonor i, en segon lloc, contraure deutes; i això per diverses raons, però principalment perquè diuen que és inevitable que el que té deutes diga també mentides. Si un ciutadà té lepra no pot entrar en una ciutat ni relacionar-se amb els altres perses; i asseguren que patix eixes malalties per haver comés algun delicte contra el sol. Per la seua banda, a tot estranger afectat per eixos mals el tiren del país; i molts expulsen també els coloms blancs, al·legant el mateix motiu. No orinen ni escupen en els rius; tampoc es llaven les mans en ells, ni permeten que ho facen altres; al contrari, tenen per ells una especial veneració.

Heus ací també una altra particularitat que ve a donar-se entre ells -particularitat que passa inadvertida per als propis perses, però no per a nosaltres-: els seus noms, que responen a l'excel·lència física o al port, acaben, tots, per la mateixa lletra, eixa que els

doris anomenen “san” i els jonis “sigma”(s). Si analitzes la qüestió, descobriràs que els noms dels perses acaben per la dita lletra; i no uns sí i altres no, sinó tots sense excepció.